

آنچه در مورد تب خونریزی دهنده کریمه کنگو (CCHF) باید بدانیم

Crimean Congo Hemorrhagic Fever باید بدانیم

تب خونریزی دهنده کریمه کنگو چیست؟ تب خونریزی دهنده کریمه کنگو یک بیماری ویروسی (از گروه آرپوویروس خانواده بونیاویریده جنس نایروویروس که تحت عنوان ویروسهای بندپاژد (arthropod-borne virus) می باشد. شایع ترین ناقلها کنه‌ای به نام هیالوما می باشد) حاد تب دار، خونریزی دهنده و خطرناک است که از طریق گزش کنه منتقل می شود. این بیماری یکی از بیماریهای مشترک انسان و دام است که در آسیا (از جمله کشور ایران)، اروپا و آفریقا وجود دارد. عامل تب خونریزی دهنده کریمه کنگو ویروسی بنام است که می تواند انسان و بسیاری از حیوانات اهلی و وحشی مانند گاو، بز، گوسفند، سگ، خرگوش یا جوجه تیغی را آلوده کند. به جز شتر مرغ، سایر پرندگان نسبت به این ویروس مقاوم هستند. این عفونت در حیوانات اهلی بدون علامت است، اما ویروس تا یک هفته پس از آلودگی در بدن آنها باقی می ماند و می تواند انسان را مبتلا کند. ناقل بیماری نوعی کنه است. کنه آلوده پس از گزیدن حیوانات از جمله گوسفند، بز، گوساله و ویروس را وارد بدن حیوان می کند.

راههای انتقال بیماری به انسان:

- گزش کنه آلوده یا دستکاری و له کردن آن بین انگشتان دست یا روی پوست.
 - تماس مستقیم با لاشه، خون، ترشحات، یا احشای دام آلوده، به ویژه هنگام سر بردن یا زایمان دام، یا تماس گوشت تازه دام آلوده.
 - تماس با خون، ترشحات خونی و بافتهای آلوده فرد بیمار.
- علائم بیماری:** شروع بیماری ناگهانی و با علائمی مشابه آنفلوانزا است. حدود 1 تا 13 روز (به طور متوسط یک هفته) پس از ورود ویروس به بدن بیماری ناگهانی با علائمی مانند تب، لرز، سردرد، درد عضلانی (به ویژه در ناحیه پشت و پاها)، گیجی، درد و سفتی گردن، درد چشم، و حساسیت به نور ظاهر می شود. ممکن است حالت تهوع، استفراغ و یا گلو درد، اسهال، درد شکم، کاهش اشتها، یا تغییرات رفتاری نیز وجود داشته باشد. حدود 3 تا 5 روز (به طور متوسط 4 روز) پس از شروع علائم، بیماری وارد مرحله خونریزی دهنده می شود و لکه های خونی و خونمردگی در مخاط و پوست (به ویژه قسمت بالای بدن) ظاهر می شوند. ممکن

است سایر اشکال خونریزی مانند استفراغ خونی ، مدفوع خونی یا سیاه رنگ ، ادرار خونی ، خونریزی از بینی ، لثه ، گوش ، چشم و رحم ، خلط خونی، یا خونریزی مغزی نیز ایجاد شود. خونریزی گاهی چنان شدید است که بیمار به تزریق خون نیاز پیدا می کند. ممکن است به دلیل درگیری کبد بیمار دچار زردی شود. حدود 30 تا 50 درصد موارد بیماری منجر به مرگ می شود. علت مرگ از دست دادن مقادیر زیاد خون ، نارسایی اعضای داخلی ، خونریزی مغزی و یا از دست دادن مایعات بدن به علت اسهال است .

پیشگیری: از آنجا که این بیماری معمولاً در حیوانات اهلی بدون علامت است ، کسانی که به هر شکل با دام سرو کار دارند (دامداران ، دامپزشکان، کارگران کشتارگاه ها ، قصاب ها ، فروشندگان دام و...)

باید نکات زیر را همواره مورد توجه قرار دهند:

1- هنگام هر نوع تماس با دام یا لاشه آن (قصابی ، کمک به زایمان دام ، خرد کردن گوشت تازه ، تیمار کردن ، پشم چینی ، تمیز کردن آغل یا طویله و...) از وسایل حفاظتی شامل کلاه، ماسک ،عینک ، دستکش ، روپوش ، پیش بند پلاستیکی و چکمه استفاده کنند.

2- هنگام سر بردن دام از رفتارهایی مانند نگه داشتن کارد قصابی با دندان خودداری کنند.

3- هرگز کنه های بدن حیوان را با دست بدون دستکش جدا نکنند و هرگز کنه ها را با دست له نکنند .

4- برای از بین بردن کنه های بدن دام ها از طریق سمپاشی و یا حمام ضد کنه،از اداره دامپزشکی کمک بخواهند .

5- بعد از تماس روزانه با دام لباس های خود را تعویض کرده و بدن و لباس خود را از نظر وجود کنه به دقت بررسی کنند.

6- روی خون ریخته شده محلول سفید کننده با رقت 1 به 10 (یک قسمت محلول سفید کننده در 9 قسمت آب) بریزند و پس از 15 دقیقه آن را با آب و مواد شوینده شستشو دهند .

نکاتی که همه افراد جامعه باید رعایت کنند :

1- گوشت مصرفی خود را تنها از مراکزی تهیه کنید و از خرید لاشه های بدون مهر اداره دامپزشکی (کشتار غیر مجاز) یا سربردن دام در منزل یا خیابان خودداری کنید .

2- برای اطمینان از عدم انتقال بیماری از طریق گوشت، قبل از خرد کردن، دستکاری و مصرف گوشت تازه 12 تا 24 ساعت در یخچال نگهداری نمایید.

3- برای شستن و خرد کردن گوشت از دستکش استفاده کنید .

4- در مناطقی که احتمال گزش کنه وجود دارد (مانند محل نگهداری دام) از لباس هایی به رنگ روشن که بدن را به خوبی بپوشاند و مواد دور کننده حشرات استفاده کنید . هر 2 تا 4 ساعت بدن و لباس خود را از لحاظ وجود کنه بررسی کنید. هرگز کنه را با دست جدا یا له نکنید.

5- بیمار مشکوک به تب خونریزی دهنده را به سرعت به بیمارستان منتقل کنید و در هنگام ملاقات یا تماس با بیمار از وسایل حفاظت فردی شامل کلاه، ماسک، عینک، دستکش، روپوش، پیش بند پلاستیکی، و چکمه یا روکفشی استفاده کنید. از تماس با خون یا ترشحات بدن بیمار پرهیز کنید .

جدول ذیل بیانگر اطلاعات و آمار سالهای 1386 لغایت 1390 استان می باشد که شامل افراد مشکوک به بیماری CCHF که به مراکز بهداشتی درمانی مراجعه کرده اند و افرادی که نمونه CCHF از آنها تهیه شده و به انستیتو پاستور ایران - تهران ارسال شده و نمونه هایی که از نظر آزمایشگاهی تأیید شده اند و افرادی که در طی این سالها به علت این بیماری فوت کرده اند .